

Development of Management Guidelines Student Care and Support System after the New Normal for the Food and Nutrition Program, Chiang Mai Vocational College

Jinpatcha Thummacha¹ and Samnao Muenjaem²

The Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

¹E-mail: jinpatcha59@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-6271-9999>

²E-mail: samnaocmru@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-1685-759X>

Received 11/03/2025

Revised 03/04/2025

Accepted 05/05/2025

Abstract

Background and Aims: The management of the student care system depends on keeping an eye on the physical, mental, and emotional requirements of the students. It helps to create a safe and supportive environment that supports children's overall development and success. This research aimed to 1) study the current state of student care and support system management after New Normal for the Food and Nutrition Program at Chiang Mai Vocational College, and 2) develop management guidelines for the student care and support system after New Normal for the Food and Nutrition Program at Chiang Mai Vocational College.

Methodology: This study employed a mixed-methods approach conducted in two phases. Phase 1 investigated the current state of student care and support system management using questionnaires administered to 15 purposively selected advisors in the Food and Nutrition Program. Phase 2 focused on developing management guidelines through semi-structured interviews with 9 administrators and personnel from 3 model institutions under the Office of Vocational Education Commission, followed by an evaluation of the appropriateness and feasibility of the proposed guidelines by 5 purposively selected experts. Data were analyzed using descriptive statistics (percentage, mean, standard deviation) and content analysis.

Results: The findings revealed that: 1) The current state of student care and support system management in the Food and Nutrition Program at Chiang Mai Vocational College was at a high level overall ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.61). When analyzing each aspect, the management of the student care support system scored highest ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.61), followed by the implementation of the student care support system ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.67). A moderate level of concern was identified in the process of internal and external student referral. 2) The developed management guidelines comprised 7 key components: (1) administrative structure of the student care support system, (2) roles and responsibilities of committees and stakeholders, (3) operational processes under the POLC⁺ framework of Chiang Mai Vocational College, (4) flowchart of student care support system operations, (5) practical guidelines for student care support procedures, (6) operation timeline,

and (7) assessment tools and documentation for student support. Expert evaluation indicated that the guidelines had the highest level of appropriateness ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.47) and a high level of feasibility ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.55).

Conclusion: The developed management guidelines integrated the POLC management theory with Communication and Cooperation, as well as the application of Technology in the administration and implementation of student care support. This conceptual framework enhances the efficiency of the student care support system and aligns with the rapidly changing social context in the post-New Normal era.

Keywords: Administration; Student Care and Support System; Post New Normal; Vocational Education

การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา หลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

จินณ์พัชญ์ชา ธรรมไชย¹ และ สำเนา หมั่นแจ่ม²

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การจัดการระบบการดูแลนักเรียนขึ้นอยู่กับความต้องการทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของนักเรียน ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนับสนุนซึ่งสนับสนุนพัฒนาการและความสำเร็จโดยรวมของเด็กๆ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยใช้วิธีแบบผสมผสานโดยดำเนินการใน 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นครูที่ปรึกษาในแผนกวิชาอาหารและโภชนาการจำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้บริหารและบุคลากรจากสถานศึกษาต้นแบบสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 9 คน จาก 3 สถานศึกษา และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย: 1) สภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.61) เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ด้านการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.67) โดยพบประเด็นที่มีปัญหาระดับปานกลางคือกระบวนการส่งต่อผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 2) แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 7 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) โครงสร้างการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (3) กระบวนการดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิด POLC⁺ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ (4) แผนผังขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (5) แนวปฏิบัติตามขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (6) ปฏิทินการดำเนินงาน และ (7) เครื่องมือประเมินและเอกสารสำหรับการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.47) และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.55)

สรุปผล: แนวทางการบริหารที่พัฒนาขึ้นนี้มีการบูรณาการทฤษฎีการบริหาร POLC ร่วมกับการสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือ (Cooperation) ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Technology) ในการ

บริหารงานและการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียน กรอบแนวคิดนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่

คำสำคัญ: การบริหาร; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา; หลังวิถีชีวิตใหม่; อาชีวศึกษา

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อวิถีชีวิต ของประชากรทั่วโลก จนองค์การอนามัยโลกต้องประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (กรมควบคุมโรค, 2563) ผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวได้ขยายวงกว้างครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจากระบบ ในชั้นเรียนปกติ (Onsite) มาเป็นระบบออนไลน์ (Online Learning) เพื่อสอดคล้องกับมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด (บัญชา เกิดมณี และคณะ, 2563)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความท้าทายต่อผู้เรียนในการปรับตัว ทั้งด้านความพร้อมของอุปกรณ์การเรียน สภาพแวดล้อม และสภาวะทางจิตใจ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยหรือผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ปิ่นพัฒนศิริ, 2564)

แม้ว่าในช่วงต้นปี พ.ศ. 2565 สถานศึกษาจะกลับมาเปิดทำการเรียนการสอนตามปกติ แต่ผลกระทบ จากวิกฤตการณ์ดังกล่าวยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าผู้เรียนบางส่วนไม่สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น ปัญหาสุขภาพ เศรษฐฐานะของครอบครัว การขาดสมาธิและแรงจูงใจในการเรียน ตลอดจนความไม่เข้าใจในเนื้อหาโดยเฉพาะรายวิชาที่ต้องมีการปฏิบัติ เหล่านี้ล้วนนำไปสู่ปัญหาผู้เรียนตกหล่น (Missing Children) การออกกลางคัน (Drop Out) และภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ซึ่งถือเป็นวิกฤตการณ์ทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบในระยะยาวต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กมล รอดคล้าย, 2564) ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อแก้ไข ปัญหาภายใต้กิจกรรม "ปึกหมุดค้นหา พาน้องกลับห้องเรียน" เพื่อคืนโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ในฐานะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้เผชิญกับความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่น ๆ ทั่วประเทศ ข้อมูลสถิติ การศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2562-2565 แสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้เรียนที่ไม่สามารถคงสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษาในปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2562 และมีผู้เรียนที่มีผลการเรียน ไม่สมบูรณ์ (มส.) และไม่ผ่านเกณฑ์ (มผ.) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.7 ในรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีผู้เรียน บางส่วนที่ไม่สามารถดำเนินการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ในสถานการณ์วิกฤต

จากการศึกษาข้อมูลเชิงลึก พบว่าแผนกวิชาอาหารและโภชนาการเป็นหนึ่งในแผนกวิชาที่มีโอกาสในการ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถคงอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตร เนื่องจากธรรมชาติของสาขาวิชาที่มีภาคปฏิบัติเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม ข้อมูลจากงานทะเบียน พบว่าในช่วงปีการศึกษา 2564-2566 นักเรียน นักศึกษาของ แผนก วิชาอาหารและโภชนาการมีอัตราการออกกลางคันเฉลี่ยร้อยละ 10.3 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนา

แนวทางการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษากำลังคนที่มีคุณภาพให้อยู่ในระบบการศึกษาและเป็นการกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่" ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลังวิถีชีวิตใหม่

สุภาภรณ์ พรหมบุตร (2563) อธิบายว่า วิถีชีวิตใหม่ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติ และการจัดการ โดยคำว่า "ความปกติใหม่" ถูกนำมาใช้ในบริบทของการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2563) บัญญัติคำว่า "ชีวิตวิถีใหม่" เพื่อใช้แทน "New Normal" โดยให้ความหมายว่าเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีสถานการณ์มากระทบจน ทำให้แบบแผนทีคนในสังคมคุ้นเคยต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่มั่นคง

งานวิจัยของ Zhang และ Ma (2020) พบว่า การระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการติดต่อสื่อสารและการทำกิจกรรมเป็นรูปแบบออนไลน์มากขึ้น รวมถึงการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Johnson และ Smith (2023) ที่ศึกษาถึงการปรับตัวของสถานศึกษาในยุคหลัง โควิด-19 พบว่า เทคโนโลยีดิจิทัลกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาอย่างถาวร

สรุปได้ว่า หลังวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง ช่วงเวลาหลังจากการได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ประชาชนได้ปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ จนกลายเป็นความปกติ โดยมีการผสมผสานระหว่างวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการดำรงชีพ การศึกษา การทำงาน รวมถึงการประกอบธุรกิจ บนพื้นฐานของการเว้นระยะห่างทางสังคม และการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม อรุณ กิตติโสภาคย์ (2555) ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีหลักฐานร่องรอยของการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ โดยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติงานร่วมกันในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้เรียน

สำนักกิตติคุณและประเมินผลการอาชีวศึกษา (2557) อธิบายว่า ระบบดูแลผู้เรียนเป็นกระบวนการดูแลผู้เรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้มีการกำหนดไว้ 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองผู้เรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อผู้เรียน ในแต่ละองค์ประกอบ มีกระบวนการดำเนินงานและเครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561) กล่าวถึงประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนว่าช่วยให้ผู้เรียนได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ทำให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง อีกทั้งยังช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจและกล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริม ป้องกัน และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะในการดำรงชีวิต โดยครูที่ปรึกษาเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงประสานงานและขอความร่วมมือกับบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา

3. แนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบ POLC และการประยุกต์ใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในสถานการณ์หลังวิถีชีวิตใหม่ จำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โดย Allen (1958) เป็นผู้ริเริ่มแนวคิด POLC ในหนังสือ Management and Organization อธิบายว่าการบริหารที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ Planning (การวางแผน), Organizing (การจัดการองค์กร), Leading (ภาวะการเป็นผู้นำ) และ Controlling (การควบคุม)

Bateman et al. (2017) อธิบายว่า การวางแผน (Planning) เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรวางแผนล่วงหน้า วิเคราะห์ทิศทางในอนาคต และคาดการณ์ถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ในขณะที่ Jones and George (2017) กล่าวถึง การจัดการองค์กร (Organizing) ว่าผู้บริหารต้องวิเคราะห์ภารกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ แล้วจัดแบ่งโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ระบุตำแหน่งและลำดับการบังคับบัญชา จัดสรรงานและทรัพยากรให้เหมาะสม

Northouse (2019) อธิบายว่า ภาวะการเป็นผู้นำ (Leading) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ถ่ายทอดเป้าหมายองค์กรไปสู่ทีมงาน สร้างแรงบันดาลใจ จูงใจและส่งเสริมให้ทุกคนทำงานเต็มศักยภาพ และ Mirela and Voicu (2016) กล่าวว่า การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร และปรับปรุงแก้ไขให้การทำงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ในบริบทของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน พาวงไสว พูลวิรัตน์ (2562) ได้เสนอให้นำหลักการของ POLC มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการทำงานเป็นทีม (Teamwork) การทำงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) และการสร้างระบบด้านการบริหารจัดการ (Administrative Management) โดยเฉพาะใน ยุคโควิด-19 ที่มีความท้าทายในการบริหารสถานศึกษา

Wilson and Thompson (2021) ศึกษาบทบาทของ POLC ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศอังกฤษ โดยเฉพาะในการส่งเสริมสวัสดิภาพของผู้เรียนในช่วงวิถีชีวิตใหม่ พบว่า การใช้การคิดเชิงกลยุทธ์ในการวางแผน การปรับโครงสร้างองค์กรให้ยืดหยุ่น การพัฒนาทักษะการสื่อสารร่วมกับการสร้างแรงบันดาลใจของผู้บริหาร และการใช้การประเมินผลแบบ 360 องศา ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ

นอกจากนี้ การนำที่เน้นการสื่อสารและการสร้างแรงบันดาลใจ รวมถึงการควบคุมที่ใช้เทคโนโลยี ในการติดตามและประเมินผล ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการกับความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีดังนี้

วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563) ศึกษาการนำหลักการ POLC มาประยุกต์ใช้ในการบริหารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่าการใช้หลักการ ช่วยให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของนายจ้างเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับบริบทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ต้องปรับตัวในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่

สุนทร โครพ และพรเทพ ฐิ์แผน (2564) ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย 5 ด้าน 89 รายการ ซึ่งได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ อากาศ แสง การ (2564) ที่พบว่าด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นมากที่สุด และแนวทางที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

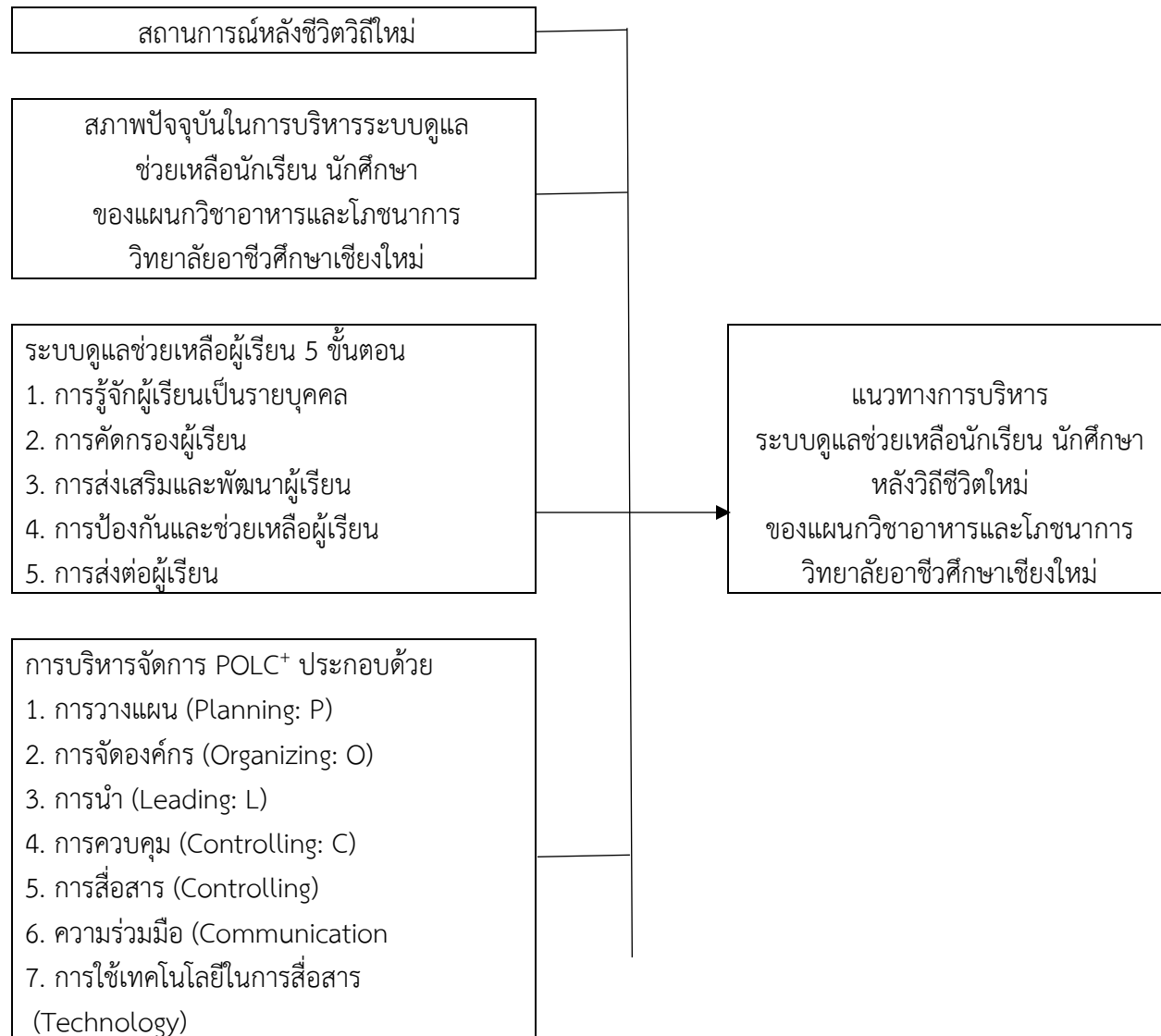
พิมพ์ชนก สังข์สี (2565) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่าแนวทางที่มีประสิทธิภาพคือการบริหารระบบผ่าน แอปพลิเคชัน PS-School ที่ช่วยในการจัดการข้อมูลต่าง ๆ ของผู้เรียน รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่าง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ Facebook Line และ Google Meet เป็นต้น

Gunderson (2017) ได้พัฒนาวิธีการประชุมสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาการหนีเรียนของผู้เรียนในประเทศแคนาดา โดยใช้การประชุมแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มครอบครัว เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งพบว่ามีความมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาการหนีเรียนมากกว่ารูปแบบเดิม

Garcia และ Rodriguez (2022) ศึกษาการใช้ POLC ในการปรับตัวของระบบสนับสนุนผู้เรียนในสถาบันอาชีวศึกษาในประเทศสเปน โดยเน้นการวางแผนที่คำนึงถึงแนวโน้มตลาดแรงงาน การจัดองค์กรที่เน้นความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม การนำที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัล และการควบคุมที่ใช้เทคโนโลยี AI ในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งพบว่าการใช้หลักการ POLC ช่วยเพิ่มอัตราการสำเร็จการศึกษาและการดำเนินงานของผู้สำเร็จการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าการพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงหลายปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการนำแนวคิดการบริหารสมัยใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทหลังวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา หลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่" ที่มุ่งการพัฒนา แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่" เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ที่มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันคือ ครูประจำแผนกวิชาอาหารและโภชนาการที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษา จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สอบถามเกี่ยวกับสภาพ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ตามหลักการบริหารแบบ POLC ร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 5 ประการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1961)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบข่ายคำถามตามกรอบการบริหารแบบ POLC และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 5 ประการ
3. สร้างแบบสอบถามและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ปรึกษาจากแผนกวิชาต่างๆ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่ จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และเกณฑ์การวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาคือ ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 ถือว่าเป็นประเด็นที่มีปัญหา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อย ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 การศึกษาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร หัวหน้างานครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษา จากสถานศึกษาต้นแบบ 3 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง และวิทยาลัยเทคนิคลำพูน สถานศึกษาละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

เกณฑ์การเลือกสถานศึกษาต้นแบบ มีดังนี้

1. เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในเขตภาคเหนือตอนบน

2. มีผลการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ โดยได้รับการยกย่องหรือรางวัลด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา

3. ผู้บริหารและบุคลากรยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยสร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสารและผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารระบบดูแลเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่

ส่วนที่ 2.2 การตรวจสอบและยืนยันแนวทางการบริหารระบบดูแลเหลือนักเรียน นักศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ หัวหน้างานครูที่ปรึกษา หัวหน้าแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยทุกท่านมีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์แนวทางการพัฒนา
2. แบบประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของแนวทางการพัฒนา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
2. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ถือว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดการบริหารแบบ POLC ร่วมกับกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 5 ประการ เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลเหลือนักเรียน นักศึกษา หลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่" นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูที่ปรึกษาในแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.70) มีอายุระหว่าง 36-45 ปี (ร้อยละ 46.70) ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู (ร้อยละ

ละ 86.70) สอนทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (ร้อยละ 60.00) และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี (ร้อยละ 73.30)

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.61) และไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.67)

เมื่อวิเคราะห์ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 5 ขั้นตอน พบว่า การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักผู้เรียนรายบุคคล การคัดกรองผู้เรียน และการส่งต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.81) โดยพบประเด็นที่เป็นปัญหา ในการส่งต่อผู้เรียน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การส่งต่อภายในและภายนอกพร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.99) และ 2) การปรับปรุงพัฒนาการส่งต่อผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.83)

2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรจากสถานศึกษาต้นแบบ 3 แห่ง พบว่า สถานศึกษามีแนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับกระบวนการ POLC ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) มีการจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงานที่ชัดเจน
2. ด้านการจัดองค์กร (Organizing) มีการวางระบบการบริหารงานตามโครงสร้างของ สอศ.
3. ด้านการนำ (Leading) ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. ด้านการควบคุม (Controlling) มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังพบการปรับตัวที่โดดเด่นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การใช้กลุ่มไลน์และเพจ Facebook การใช้ระบบ ศธ.02 และ RMS ในการติดตามผู้เรียน และการเยี่ยมบ้านแบบออนไลน์

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางจากสถานศึกษาต้นแบบ ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 7 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
2. บทบาทหน้าที่คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ทีม ได้แก่ ทีมนำ ทีมประสาน และทีมท
3. กระบวนการดำเนินงานระบบบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา (POLC+) ซึ่งบูรณาการกระบวนการบริหาร POLC กับการสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือ (Cooperation) โดยใช้เทคโนโลยี (Technology)
4. แผนผังขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน
5. แนวทางการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
6. ปฏิทินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
7. เครื่องมือและเอกสารหลักฐานในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

แนวทางที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.47) และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.55) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวม

แนวทางการบริหาร	ความเหมาะสม (n = 5)			ความเป็นไปได้ (n = 5)		
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	S.D.	$\bar{x}$	แปลผล
ประเด็นที่ 1 โครงสร้างการบริหารงาน	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
ประเด็นที่ 2 บทบาทหน้าที่คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.40	0.55	มาก	4.20	0.84	มาก
ประเด็นที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน (POLC ⁺)	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
ประเด็นที่ 4 แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
ประเด็นที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.20	0.84	มาก
ประเด็นที่ 6 ปฏิทินการดำเนินงาน	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
ประเด็นที่ 7 เครื่องมือและเอกสารหลักฐาน	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	0.47	มากที่สุด	4.46	0.55	มาก

โดยสรุป กระบวนการดำเนินงานระบบบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ (POLC⁺) ที่พัฒนาขึ้นเป็นการบูรณาการทฤษฎีการบริหาร POLC ร่วมกับการสื่อสารและความร่วมมือ ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่ (สุภาภรณ์ พรหมบุตร, 2563; Zhang & Ma, 2020)

อภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.61) สะท้อนให้เห็นว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ให้ความสำคัญกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับวรรณิ สุชะเสวก (2563) ที่พบว่าระดับการบริหารระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษา ในเชิงบวก การที่แผนกวิชาอาหารและโภชนาการมีการดำเนินงานด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ในระดับมากนั้น สะท้อนถึงความตระหนักของผู้บริหารและคณะครูต่อความสำคัญของการดูแลผู้เรียนอย่างมีระบบ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การวิจัยพบประเด็นปัญหาด้านการส่งต่อผู้เรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.81) โดยเฉพาะในประเด็นการส่งต่อภายในและภายนอกพร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.99) และการปรับปรุงพัฒนาการส่งต่อผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.83) ซึ่งสอดคล้องกับวิภาวี พูลทวี (2566) ที่พบว่าด้านการส่งต่อผู้เรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้ ปัญหาด้านการส่งต่อผู้เรียนในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่ มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดด้านการเดินทาง การเข้าถึงเทคโนโลยี และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน (กมลรอตคล้าย, 2564) การพัฒนาระบบการส่งต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นความท้าทายสำคัญของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ของแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาหลังวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 7 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงาน 2) บทบาทหน้าที่คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) กระบวนการดำเนินงาน POLC⁺ 4) แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน 5) แนวทางการปฏิบัติงาน 6) ปฏิทิน การดำเนินงาน และ 7) เครื่องมือและเอกสารหลักฐาน ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.47) และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.55) แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความโดดเด่นในการบูรณาการทฤษฎีการบริหาร POLC ร่วมกับการสื่อสาร (Communication) ความร่วมมือ (Cooperation) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Technology) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตกร วิจารณ์รงค์ และคณะ (2565) ที่เสนอให้ใช้วิธีการจัดการบริหารองค์กรแบบยืดหยุ่นในช่วงยุคที่กำลังเผชิญปัญหาการระบาดของโควิด-19 การบูรณาการแนวคิดนี้ช่วยให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเกิดความคล่องตัวและสามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

กระบวนการดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิด POLC⁺ เป็นการบริหารที่ผสมผสานทฤษฎีการบริหารดั้งเดิมเข้ากับแนวคิดใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทหลังวิถีชีวิตใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Johnson and Smith (2023) ที่ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักการ POLC มาใช้ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนหลังการระบาดของโควิด-19 ช่วยให้สถานศึกษาสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มการสื่อสารและความร่วมมือเข้าไปในกระบวนการบริหาร ช่วยลดช่องว่างในการประสานงานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่พบในระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานและการดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เป็นอีกประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่ ดังที่พิมพ์ชนก สังขสี (2565) พบว่า การบริหารระบบผ่านแอปพลิเคชันและการประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ Garcia and Rodriguez (2022) ยังชี้ให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนช่วยให้ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน และทำให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยนำแนวทางที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกระดับผ่านการประชุมชี้แจงและการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรจัดให้มีการพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่สอดคล้องกับสถานการณ์หลังวิถีชีวิตใหม่ โดยเฉพาะทักษะการให้คำปรึกษา การคัดกรองและประเมินผู้เรียน และการใช้เทคโนโลยีในการติดตามและช่วยเหลือผู้เรียน

1.3 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ควรพัฒนากลไกการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อผู้เรียนซึ่งเป็นประเด็นที่พบว่ามีปัญหามากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลของแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น โดยการนำไปทดลองใช้ในสถานศึกษาและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

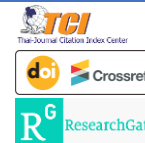
2) ควรมีการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการส่งต่อผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพในยุคหลังวิถีชีวิตใหม่ โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งต่อผู้เรียน

3) ควรมีการวิจัยและพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนแบบบูรณาการที่ครอบคลุมทั้ง 5 ขั้นตอน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลและความสะดวกรวดเร็ว ในการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. (2564). *ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้: วิกฤติการศึกษาไทยในสถานการณ์โควิด-19*. คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา.
- กรมควบคุมโรค. (2563). *แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*. กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนวัดอรุณญิกาวาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ*, 5(3), 97-110.
- จิตกร วิจารณ์รงค์, พิสิทธิ์ พงษ์ชัยกุล, และบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2565). การบริหารจัดการองค์กรยุคหลังโควิด-19. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 10(37), 165-175.
- บัญชา เกิดมณี, วรณดี สุทธิธนากร, และมนตรี แยมกสิกร. (2563). ผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่อการจัดการศึกษาไทย. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 21(2), 1-10.
- ปณณ พนมศิริ. (2564). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 16(1), 10-23.

- พวงไสล พูลวิรัตน์. (2562). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักการบริหารจัดการ POLC. *วารสารวิจัยและประเมินผลอุปถัมภ์ราชธานี*, 8(1), 13-24.
- พิมพ์ชนก สังข์สี. (2565). แนวทางการส่งเสริมการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 23(1), 154-169.
- วรวิทย์ สุขะเสวก. (2563). การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). การบริหารหลักสูตรตามหลักการ POLC ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารวิจัยการศึกษา*, 14(2), 133-147.
- วิภาวี พูลทวี. (2566). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 38(1), 89-101.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565). *แนวทางการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้*. สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน: แนวทางสำหรับโรงเรียน*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2563). *พจนานุกรมศัพท์ร่วมสมัย*. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา. (2557). *คู่มือบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สุนทร โครพ และพรเทพ ฐิพน. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 15(1), 224-236.
- สุภาภรณ์ พรหมบุตร. (2563). ชีวิตวิถีใหม่: New Normal Life. *วารสารกึ่งวิชาการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม*, 41(2), 45-52.
- อรชุน กิตติโสภณลักษณ์. (2555). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 35(3), 106-115.
- อาภากร แสงวงการ. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 11(3), 124-133.
- Allen, L. A. (1958). *Management and organization*. McGraw-Hill.
- Bateman, T. S., Snell, S. A., & Konopaske, R. (2017). *Management: Leading & collaborating in a competitive world* (12th ed.). McGraw-Hill Education.
- Garcia, R., & Rodriguez, C. (2022). Adapting student support systems in vocational education during the post-pandemic era: A POLC approach. *Journal of Vocational Education and Training*, 74(2), 245-263.

- Gunderson, K. (2017). *Developing a constructive conferencing model: Addressing truancy through participatory family engagement in Canada*. *Journal of Educational and Developmental Psychology*, 7(2), 34–45. <https://doi.org/10.5539/jedp.v7n2p34>
- Johnson, K., & Smith, M. (2023). Implementing POLC principles in student support systems post-COVID-19: Evidence from California secondary schools. *Educational Management Administration & Leadership*, 51(3), 478-495.
- Jones, G., & George, J. (2017). *Contemporary management* (10th ed.). McGraw-Hill Education.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. McGraw-Hill.
- Mirela, S., & Voicu, A. (2016). Management functions in educational organizations. *Journal of Educational Sciences*, 18(2), 92-103.
- Northouse, P. G. (2019). *Leadership: Theory and practice* (8th ed.). SAGE Publications.
- Wilson, J., & Thompson, D. (2021). POLC in educational leadership: Promoting student welfare in the new normal context. *School Leadership & Management*, 41(4), 321-337.
- Zhang, Y., & Ma, Z. F. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on mental health and quality of life among residents in Liaoning Province, China: A cross-sectional study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(7), 2381.

